

Projectplan muziektheaterproject IL RE LEAR - fase 1 | 2024-2026

oktober 2024

gegevens onder voorbehoud

Inhoud

1. Inleiding 1
2. Kerndoelen 2
3. Beschrijving van het artistieke plan 2
4. Realisering 2
5. Samenwerkingspartners 3
6. Planning 3
7. Productieplan 3
8. Communicatie en publiciteit 4
9. Financiën 4
10. Eindverantwoording en verslaglegging 4
11. Bijdrage aan het podiumkunstenaanbod en betekenis voor onze artistieke ontwikkeling 4

1. Inleiding

In het voorjaar van 2019 benaderde musicus en componist Loek van der Heide (*1952) de musicoloog en musicus Hilbrand Adema (*1955) met een bijzondere vraag, die de basis is gaan vormen voor het project IL RE LEAR en deze subsidieaanvraag. Van der Heide had zich verdiept in de geschiedenis en correspondentie rond een plan van de beroemde Italiaanse componist Giuseppe Verdi (1813-1901). Verdi was al jong geboeid door de psychologische kracht in de drama's van William Shakespeare. In het bijzonder trok King Lear zijn aandacht. Deze werken las hij alle in de Italiaanse vertaling. De inhoud van Shakespeares werken inspireerde Verdi tot een drietal opera's: *Macbeth* (1847), *Otello* (1881) en *Falstaff* (1893). Maar ook King Lear stond van meet af aan op zijn 'verlanglijstje' tot het maken van een compositie. In samenwerking met twee bevriende dichters-librettisten ontstond tussen 1840 en 1855 een volledig libretto in vier actes, waarin de 25.000 woorden van het koningsdrama werden samengevat in 2500 woorden. Maar voor zover we weten, schreef Verdi om nog steeds onopgehelderde redenen geen noot muziek voor dit libretto. Het vermoeden bestaat, gebaseerd op Verdi's aanwijzingen uit Verdi's correspondentie, dat de componist is teruggeschokken voor het karakter van King Lear en het drama dat zich in diens leven voltrekt. Het gaat hierbij in feite om een dubbel drama: de aftakeling van Lear's geest als gevolg van dementie en het daarmee gepaard gaande verlies aan realiteitszin, én het drama van zijn erfopvolging dat wordt veroorzaakt door het gegeven dat hij geen zoons had als kroonpretendenten.

Twee van zijn drie dochters, Rosana en Nerilla, ondersteund door hun belanghebbende echtgenoten, gaan derhalve op wisselende wijze de strijd aan met hun vader en zijn hofhouding wordt gedecimeerd. Lear verbandt en onterft zijn jongste dochter Cordelia, verblind door zijn verlies aan realiteitszin. Cordelia is namelijk de enige dochter, die vader Lear werkelijk aanspreekt op eerlijke liefde. De oudste twee dochters verliezen zich in manipulerend gehuichel naar hun vader, teneinde in het geveel te komen voor het mooiste, meest vruchtbare landsdeel, delen van het rijk Mercia, die Lear onder zijn drie dochters dacht te verdelen. Met de afwijzing van Cordelia tekent Lear in feite zijn eigen ondergang. Uiteindelijk verzoenen Lear en Cordelia zich met elkaar, maar Cordelia blijkt vergiftigd door haar oudere zus Rosana en sterft in Lears armen. Op zijn beurt sterft Lear van verdriet.

Het bewaard gebleven libretto in de versie van Antonio Somma (1852) dient als literaire basis voor deze productie.

In dit plan beschrijven we de eerste fase van het project, waarin wordt toegewerkt naar een concertante uitvoering van een representatieve selectie van een uur uit de opera, beoogd in 2027.

2. Kerndoelen

Wij beschouwen deze eerste fase van project als geslaagd wanneer de volgende kerndoelen zijn gerealiseerd.

1. Het enthousiast maken van publiek en geldgevers voor een of meerdere scenische uitvoeringen van de opera,
2. Het realiseren van een goede doel-actie op het gebied van dementie,
3. Het zetten van de eerste artistiek-inhoudelijke stappen om te komen tot de beoogde scenische uitvoeringen in fase 2,
4. Het realiseren van een financieel gezond project dat perspectief biedt op de realisering van fase 2.

3. Beschrijving van het artistieke plan

Muzikale aspecten

Musicoloog Hilbrand Adema (zie boven) was direct enthousiast over het plan van Van der Heide en er volgde een aantal gesprekken over de realisering van een dergelijk project. Aangezien Van der Heide studie had gemaakt van Verdi's muziek lag het voor de hand dat gekozen zou worden voor een benadering van Verdi's componeerstijl die, zonder te claimen deze ook maar te kunnen benaderen, een idee zou kunnen geven van de manier waarop zijn *Il Re Lear* mogelijk geklonken zou kunnen hebben. In dit opzicht kunnen we gerust spreken van een uitdagend, zo niet gewaagd muzikaal experiment.

Het thema Dementie

Dementie vormt een van de kernthema's van het drama van King Lear: naast het probleem van de erfopvolging worstelt Lear -en uiteraard zijn entourage- met met zijn afnemende geestelijke vermogens. Dit maakt King Lear uiterst geschikt om het thema Dementie te benoemen en aan de orde te stellen. Daarom zullen wij in de beide fasen van dit operaproject samenwerken met het [Netwerk Dementie Fryslân](#). In beide fasen zullen wij in samenwerking met het Netwerk een goede doelen-actie ontwikkelen en de mogelijkheden voor de ontwikkeling van andere activiteiten waarin dementie maatschappelijk in beeld komt.

4. Realisering

Het realiseren van een muziektheaterproject als dit heeft een lange adem. Daarom hebben ervoor gekozen het project te realiseren in de hierboven beschreven 2 fasen: 1) de realisering van een smaakmakende concertante uitvoering in het najaar van 2025 als voorbereiding op 2) de realisering van een aantal scenische uitvoeringen, waarvan het precieze karakter op dit moment nog openstaat. Dit precieze karakter zal tijdens fase 1 worden geconcretiseerd.

In deze fase 1 staan de volgende activiteiten centraal:

1. Het verstrekken van de definitieve opdracht aan de componist voor het componeren van het libretto,
2. De financiering van de compositie-opdracht,
3. Het voorbereiden en realiseren van een goede doel-actie op het gebied van dementie,
4. Het realiseren van de concertante uitvoering in het najaar van 2025,
5. De voorbereiding van de concertante uitvoering in het najaar van 2026,
6. De voorbereiding van fase 2 op grond van de activiteiten 1 t/m 4 als aanloop naar de beoogde scenische uitvoeringen in het najaar van 2026

Wat betreft 1: componist Loek van der Heide is onlangs begonnen met enkele proeven van de openingsscène van *Il Re Lear* op basis van het libretto van Antonio Somma. Een paar voorbeelden hiervan zenden we mee met deze aanvraag, uiteraard onder embargo. Als financiering dat mogelijk

maakt, kan Van der Heide beginnen met het componeren van de volledige pianopartituur, die dan naar verwachting in het voorjaar van 2025 gereed kan zijn.

5. Samenwerkingspartners (onder voorbehoud)

Grote Kerk Harlingen

Gemeente Harlingen

[Netwerk Dementie Fryslân](#)

[Irene Hoogveld](#) (sopraan)

[Remmert Velthuis](#) (basbariton)

[Awn Maarof](#) (tenor)

[Sytse Buwalda](#) (countertenor)

[Daniel Rouwkema](#) (koordirigent; instudering koorpartijen en kleinere solopartijen)

6. Planning

2024

Selectie concertant programma

Uitvoerenden bekend

80% financiering fase 1 gerealiseerd

2025

Voltooiing pianopartituur

100% financiering fase 1 gerealiseerd

Eerste stappen richting fase 2

Repetitietraject in gang

Communicatieplan definitief

Realisering concertant programma najaar 2025

Vorbereiding fase 2, inhoudelijk & financiering

2026

1 januari 2025: 100% financiering gerealiseerd

Vorbereiding voorstellingen Harlingen

Juni 2026: Voorstellingen Harlingen en mogelijk elders

Eindverantwoording en verslaglegging

Vorbereiding fase 2 in 2027

2027

Vorbereiding en realisering scenische uitvoering van de gehele opera (data nmb)

7. Productieplan

Productioneel team

Loek van der Heide, componist, artistieke leiding

Hilbrand Adema, zakelijke leiding, fundraising

Daniel Rouwkema, instudering en directie koor

Vrijwilligers

Artistiek team

Irene Hoogveld (sopraan, Cordelia - jongste dochter van King Lear)

Remmert Velthuis (bariton, King Lear)

Awn Maarof (tenor, Edmondo)

Sytse Buwalda (countertenor, de nar Mica)

Zangers uit het koor van Daniel Rouwkema (kleinere rollen voor de oudste dochters Nerilla en Rosana, Mandriano, d'Albania, Ugo dit Francia, Maggiorduomo)

Koor (ca 100 personen) onder leiding van Daniel Rouwkema

Jan van Liere, correpetitie / pianobegeleiding

Stichting Musica Trovata (Harlingen)

John Halsema, voorzitter

Hilbrand Adema, secretaris

Albert J. Spoelstra, penningmeester

8. Communicatie en publiciteit

De communicatie en publiciteit van fase 1 van dit project staan in dit projectplan centraal; de communicatie en publiciteit van fase 2 zullen in het projectjaar 2025 worden ontwikkeld.

Fase 1

De communicatie en publiciteiten kennen in fase 1 de volgende activiteiten:

1. Ontwikkeling stappenplan voor communicatie en publiciteit (najaar 2024-voorjaar 2025)
2. Het werven van vrijwilligers voor voorbereidende werkzaamheden (bijv. adresbeheer en ontvangst)
3. Het opstellen van een lijst van potentiële geldgevers in de regio, o.m. aan de hand van informatie van de KvK. (t/m voorjaar 2025)
4. Het ontwikkelen van een website en activiteiten op sociale media
5. Het ontwikkelen van een bidbook voor geldgevers. (t/m voorjaar 2025)
6. Het uitnodigen van geldgevers voor een informatiebijeenkomst met een toelichting op het project en een korte presentatie van enkele fragmenten (juni 2025)
7. Ontwikkeling en start kaartverkoop voor de uitvoering van fase 1 (voorjaar 2025) met early birds-traject
8. Het uitnodigen van geldgevers voor de uitvoering van fase 1 (najaar 2025)
9. Inleiding door een deskundige op het project voorafgaand aan de uitvoering (najaar 2025)
10. Opbouw van een relevant persbestand (permanent)
11. Informatie aan de pers over het bidbook (zie 5, t/m voorjaar 2025)
12. Uitnodigen van de pers voor 6. (juni 2025)
13. Uitnodigen van de pers voor 6.

9. Financiën

In de meegezonden begroting met dekkingsplan treft u alle details aan betreffende de financiële aspecten van fase 1 van dit project.

De Stichting werkt op dit moment (oktober 2024) aan het verkrijgen van de status van algemeen nut beogende instelling (ANBI). Naar verwachting zal de status in de loop van 2025 door de belastingdienst worden toegekend en met terugwerkende kracht gelden vanaf 1 januari 2025.

10. Eindverantwoording en verslaglegging

Na afloop van fase 1 van het project (eind 2025) zal de Stichting Musica Trovata een financiële en inhoudelijke eindverantwoording en verslaglegging opstellen. Deze gegevens worden, mede met het oog op de ANBI-statuten, openbaar toegankelijk gemaakt.

11. Bijdrage aan het podiumkunstenaanbod en betekenis voor onze artistieke ontwikkeling

In dit eerste project van de Stichting Musica Trovata staat Verdi's beoogde opera Il Re Lear, met de te componeren muziek door Loek van der Heide, centraal. Wij beschouwen de met dit project ingezette lijn als een interessante kans voor de verdere ontwikkeling van ons artistiek beleid, dat ook in de toekomst gebaseerd zal zijn op belangwekkende muziektheatrale producties met een expliciete verbinding naar actuele maatschappelijke vraagstukken.

Oktober 2024

© Bestuur, zakelijke en artistieke leiding Stichting Musica Trovata

ilrelearopera.nl